

กลวิธีการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2554 ของ
นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
**Persuasive Strategies used by Miss Yingluck Shinawatra and
Mister Abhisit Vejjajiva in the 2011 General Election Campaign Speech**

สุภาพ กรังรัมย์*
ศิริพร ปัญญาเมธิกุล**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษากลวิธีการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยพบว่าการเลือกใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจผู้ฟังของทั้งสองคล้ายกัน แต่มีปริมาณการใช้ที่ต่างกัน นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเลือกใช้กลวิธีการนำเสนอความเท่าเทียมทางเพศ เพื่อพยายามทำให้เห็นถึงความเท่าเทียมกันในการทำงานของสตรีและเพื่อนำเสนอตนเองในฐานะที่เป็นผู้หญิงคนแรกที่เข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของประเทศไทย ใช้วัจนกรรมขอร้องและวัจนกรรมสัญญา เพื่อยืนยันและให้การสนับสนุนการทำงานของตนเองที่จะทำให้กับประชาชนในอนาคตหากได้รับคะแนนเสียงการเลือกตั้ง และใช้กลวิธีการแสดงหลักฐานอ้างอิง พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เพื่อถ่ายโอนการยอมรับจากประชาชน ซึ่งแตกต่างจากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะที่ใช้กลวิธีการแสดงหลักฐานด้วยการอ้างอิงบุคคลอื่นเพื่อเป็นการสนับสนุนการทำงานของตนเอง และนโยบายของพรรคที่ได้ดำเนินการในสมัยที่ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี ใช้กลวิธีการใช้คำถามย้อนกลับ ซึ่งเป็นกลวิธีที่มักพบในผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมืองมาก ดังนั้น กลวิธีนี้จึงพบไม่มากนักในการปราศรัยของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเลือกใช้ วัจนกรรมยืนยันการทำงานมากกว่าจะใช้วัจนกรรมขอร้องซึ่งแตกต่างจากนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

Abstract

The study revealed that there were similarities of using persuasive strategies among Miss Yingluck Shinawatra and Mister Abhisit Vejjajiva but there were differences in the quantity of using persuasive strategies which were Miss Yingluck Shinawatra used the presenting gender equality strategy to show the equality of women's work and to present herself as the first female candidate for Prime Minister of Thailand. She used her feminine gender through speech acts of promising and requesting strategies to assure and support things that she would do if elected, and also gave proof of reference to Thaksin Shinawatra in order to win acceptance from the people. While, Mister Vejjajiva gave proof of past successes and well-known people to support his party's policies when being Prime Minister by using rhetorical questions, which was less found in Miss Shinawatra's speech, and speech acts of assertion about his past successes. The study revealed that persuasive strategies of Miss Yingluck Shinawatra and Mister Abhisit Vejjajiva were influenced by gender, political experience, social status, places where they made speeches, and the length of those speeches.

* นักศึกษาปริญญาเอก ภาควิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. หลักการและเหตุผล

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นกระบวนการทางการเมืองที่แสดงถึงการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีประชาชนเป็นผู้ลงคะแนนเสียงเลือกผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อเข้าไปทำงานในสภาผู้แทนราษฎรเป็นปากเป็นเสียงแทนประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นที่คาดหวังของประชาชนคนไทยว่า ผลของการเลือกตั้งในครั้งนี้จะเป็นจุดเปลี่ยนประเทศไทย ช่วยยุติความขัดแย้งทางการเมือง สร้างความสามัคคีปรองดองภายในชาติ และสามารถนำพาประเทศชาติก้าวหน้าต่อไปได้ ประชาชนจึงให้ความสนใจไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับพรรคการเมืองและผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตนสนับสนุนในครั้งนี้เป็นจำนวนมากถึง 35,203,107 คน คิดเป็นร้อยละ 75.03 จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 46,921,682 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2554, ออนไลน์)

การที่จะได้รับเสียงสนับสนุนจากประชาชนมากยิ่งขึ้น พรรคการเมืองต่างรณรงค์หาเสียงโดยใช้วิธีการต่างๆ สำหรับวิธีการรณรงค์หาเสียงที่เป็นที่นิยมและสามารถเข้าถึงประชาชนกลุ่มใหญ่ได้ในคราวเดียว คือ การปราศรัยหาเสียง โดยผู้ปราศรัยจะพยายามพูดโน้มน้าวชักจูงใจผู้ฟังโดยใช้หลักการโน้มน้าวใจ ได้แก่ การสร้างความน่าเชื่อถือด้านบุคลิกของผู้ปราศรัย ซึ่งอริสโตเติลกล่าวไว้ว่า เป็นวิธีการโน้มน้าวใจที่มีผลมากที่สุด (อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท, 2537) การสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้เกิดขึ้นกับผู้ฟัง และการแสดงหลักฐานและเหตุผลต่างๆ ซึ่งก่อนที่ผู้ปราศรัยจะทำการโน้มน้าวใจจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ผู้ฟัง (อาจารย์ อ่อนสอาด, 2536, น. 51-52) โดยการใช้ภาษาที่ตรงกับความต้องการของผู้ฟัง ศึกษาความคล้ายคลึงกันระหว่างผู้ปราศรัยและผู้ฟัง เช่น การใช้ภาษาถิ่น เป็นต้น การเปรียบเทียบข้อมูลของผู้ปราศรัยกับฝ่ายตรงข้าม การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้รับสาร และการใช้วิธีการกระตุ้นทางอารมณ์ นอกจากนี้การที่จะช่วยให้การโน้มน้าวใจประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบขั้นพื้นฐาน (อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท, 2554, น. 10-11) ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านผู้ปราศรัยที่มีปัจจัยด้านความน่าเชื่อถือ บทบาทในสังคม สัมพันธภาพกับผู้ฟัง เพศ อายุ และองค์ประกอบทางด้านผู้ฟังซึ่งมีผลต่อความยากง่ายในการโน้มน้าวใจ เช่น เพศ อาชีพ ทักษะคติ ความรู้และการให้ความสำคัญเกี่ยวกับประเด็นที่ผู้ปราศรัยกล่าว และลักษณะทางอารมณ์ของผู้ฟัง

ในช่วงรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง มีพรรคการเมืองใหญ่สองพรรคที่ได้เสนอตัวผู้เข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี คือ พรรคเพื่อไทย และพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งในเวลาต่อมาผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ปรากฏว่า “พรรคเพื่อไทย” ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งสูงที่สุด และได้เสนอ “นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร” ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีรายชื่อ เป็นนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของประเทศไทย และพรรคที่ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นอันดับที่

สอง คือ “พรรคประชาธิปัตย์” โดยมีอดีตนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย คือ “นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ” เป็นหัวหน้าพรรคและเป็นผู้เสนอตัวขอเป็นนายกรัฐมนตรีสมัยที่ 2

การปราศรัยหาเสียงในการเลือกตั้งครั้งนี้มีความน่าสนใจอย่างยิ่งเนื่องจากผู้ที่ได้รับการเสนอตัวเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีมีความแตกต่างกันอย่างมากระหว่างนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กล่าวคือ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นผู้หญิง อายุเพียง 44 ปี ทั้งยังไม่มีประสบการณ์ทางการเมือง และการบริหารระบบราชการมาก่อน ส่วนนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเป็นผู้ชายที่มีประสบการณ์ทางการเมืองมานานถึง 20 ปี และยังคงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย โดยพรรคเพื่อไทยใช้เวทีปราศรัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเปิดตัวและแนะนำตัว นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในฐานะน้องสาวอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และเป็นผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของประเทศไทย ถึงแม้ว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อายุยังน้อย ไม่มีประสบการณ์ทางการเมือง และการบริหารระบบราชการมาก่อน แต่ก็มีประสบการณ์ในการบริหารธุรกิจ ประกอบกับภาพลักษณ์ของผู้หญิงเก่งที่มีท่าทีประนีประนอม อ่อนน้อม อ่อนหวาน และเป็นน้องสาวที่ได้รับการไว้วางใจจาก พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จึงกลายเป็นจุดแข็งของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่จะเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

ส่วนพรรคประชาธิปัตย์ จากการศึกษาข้อมูลในเบื้องต้นพบว่า แม้ในช่วงแรกของการหาเสียงพรรคประชาธิปัตย์จะไม่ใช้เวทีการปราศรัยในการหาเสียงมากเช่นเดียวกับพรรคเพื่อไทย แต่พบการปราศรัยหาเสียงบนเวทีมากขึ้นในช่วงกลางและท้ายของการหาเสียงเลือกตั้ง โดยมีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ เป็นแกนนำในการปราศรัยหาเสียง ซึ่งการปราศรัยของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2554 ครั้งนี้ ไม่เพียงแต่เป็นการชี้แจงผลการทำงาน การสานต่อนโยบายจากการเป็นรัฐบาลในสมัยที่ผ่านมาเท่านั้น แต่ยังเป็นการแสดงความพร้อมที่จะทำงานในฐานะนายก รัฐมนตรีสมัยที่ 2 อีกด้วย นอกจากนี้ การที่นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเป็นผู้ปราศรัยที่ต่างเพศ ต่างประสบการณ์ทางการเมือง และต่างพรรคการเมือง จึงย่อมส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีในการโน้มน้าวใจผู้ฟังด้วยเช่นกัน ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษากลวิธีในการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยใช้กรอบแนวคิดทางด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแวน ไดค์ (van Dijk, 1997) และเกณฑ์ของจันทิมา เอี่ยมานนท์ (2549)

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

2.1 วิเคราะห์กลวิธีในการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

2.2 เปรียบเทียบการใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งระหว่างนางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตรกับนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 การเก็บข้อมูล

ข้อมูลการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ www.konthaiuk.eu ฟอรัม (forum) “การเมือง” เว็บไซต์ “คลิปปราศรัยคุณยิ่งลักษณ์และพรรคเพื่อไทย” ซึ่งเป็นเทปบันทึกภาพและเสียงการปราศรัยหาเสียงของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ตั้งแต่วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 จำนวน 47 ไฟล์ จากการปราศรัย 47 ครั้ง

ข้อมูลการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ของพรรคประชาธิปัตย์ www.democrat.or.th ซึ่งเป็นเทปบันทึกภาพและเสียงการปราศรัยหาเสียงของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ตั้งแต่วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ถึง วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 จำนวน 18 ไฟล์ จากการปราศรัย 4 ครั้ง และเก็บข้อมูลจาก www.youtube.com พบเทปบันทึกเสียงการปราศรัยหาเสียงของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะอีก 2 ไฟล์ จากการปราศรัย 2 ครั้ง รวมทั้งสิ้น จำนวน 20 ไฟล์ จากการปราศรัย 6 ครั้ง

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์กลวิธีการโน้มน้าวใจในวาทกรรมการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งโดยใช้กรอบแนวคิดทางด้านวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ของแวน ไดค์ (van Dijk, 1997) และพิจารณาตามแนวของ จันทิมา เอี่ยมานนท์ (2549) เรื่อง “การศึกษาวาทกรรมเกี่ยวกับผู้ติดเชื้อเอดส์ในสังคมไทยตามแนวปฏิสัมพันธ์วิเคราะห์” ซึ่งใช้การวิเคราะห์คำ วลี ประโยค อนุพากย์ บทพูด ตัวบท บริบททางภาษาและบริบททางสังคมวัฒนธรรมในการตีความ ซึ่งแบ่งกลวิธีออกเป็น 2 กลวิธีหลัก คือ 1) กลวิธีทางศัพท์ และ 2) กลวิธีทางวาทปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม

4. ผลการวิเคราะห์

4.1 กลวิธีการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พบกลวิธีที่ใช้ในการโน้มน้าวใจ 2 กลวิธีหลัก ได้แก่ 1) กลวิธีทางศัพท์ และ 2) กลวิธีทางวาทปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม

4.1.1 กลวิธีทางศัพท์

ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 2 กลวิธี คือ

1) การใช้คำศัพท์แสดงความสำคัญของผู้ฟัง

การใช้คำศัพท์แสดงความสำคัญของผู้ฟัง เป็นวิธีการเลือกใช้คำศัพท์ที่สื่อให้ผู้ฟังรับรู้ถึงความสำคัญของตนเองที่มีต่อผู้ปราศรัย เนื่องจากในการเลือกตั้งประชาชนมีความสำคัญในฐานะที่เป็นผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้ปราศรัยจึงต้องชักจูงใจผู้ฟังให้เกิดความเชื่อถือ ยอมรับและไปลงคะแนนเสียงให้ผู้ปราศรัยและพรรค จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ปราศรัยโน้มน้าวใจผู้ฟังให้คล้อยตามโดยการใช้คำศัพท์แสดงความสำคัญของผู้ฟัง พบ 2 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำศัพท์แสดงความเคารพยกย่องผู้ฟัง และการใช้คำศัพท์แสดงความเป็นพวกเดียวกัน ดังตัวอย่าง (1) การใช้คำศัพท์แสดงความเคารพยกย่องผู้ฟังของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ณ วังเวียนใหญ่ กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่าง

(1) “...ต้องเรียนว่า วันนี้ดิฉันและพรรคเพื่อไทยมีความพร้อมทางทีมงานและบุคลากรอย่างเต็มที่ และพิสูจน์ว่าเราทำได้จริงค่ะ”

จากตัวอย่าง (1) นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเลือกใช้คำว่า “เรียน” เพื่อแสดงความสุภาพและความเคารพยกย่องผู้ฟังสื่อให้ผู้ฟังรับรู้ถึงตนเองเป็นบุคคลสำคัญซึ่งนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรแจ้งถึงความพร้อมของตนเองและพรรคในการเริ่มทำงานในฐานะรัฐบาล

2) การใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึก

การใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึก เป็นการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อบอกเล่าความรู้สึกของผู้ปราศรัยที่เกิดขึ้นในช่วงการลงพื้นที่พบปะประชาชนและการปราศรัยหาเสียงตามสถานที่ต่าง ๆ และการบรรยายถึงความรู้สึกของผู้ปราศรัยที่ได้รับจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองที่ผ่านมา รวมทั้งความรู้สึกที่เกิดจากการกล่าวหาของฝ่ายตรงข้าม ซึ่งการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกนี้โน้มน้าวให้ผู้ฟังคล้อยตามโดยเกิดความยินดีที่จะกระทำตามที่ผู้ปราศรัยประสงค์เพื่อให้ผู้ปราศรัยมีความสุขหรือ ผู้ฟังเกิดความเห็นใจ เข้าอกเข้าใจผู้ปราศรัยมากขึ้นที่ผู้ปราศรัยได้รับความทุกข์และผู้ฟังอยากทำให้ผู้ปราศรัยมีความสุข โดยพบการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมาของผู้ปราศรัยที่บ่งบอกว่าถึงความรู้สึกในขณะนั้น ซึ่งมักจะพบเป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกยินดี เช่น “ประทับใจ” “ดีใจ” “ภาคภูมิใจ” เป็นต้น และพบคำกริยาแสดงความรู้สึกที่ไม่น่ายินดี เช่น “ทุกข์” “ปวดร้าว” และคำกริยาแสดงอาการเพื่อบรรยายความรู้สึกที่ไม่น่ายินดี เช่น “ร้องไห้”

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกเพื่อโน้มน้าวใจผู้ฟังมี 2 กลวิธี คือ การใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกยินดีและการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกเป็นทุกข์ ดังตัวอย่าง (2) การใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกเป็นทุกข์ของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะในวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ณ แยกราชประสงค์ หน้าลานห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่าง

(2) “...คืนวันที่ 10 เมษายน คือ คืนที่ผมทุกข์ที่สุดตั้งแต่เป็นนายกรัฐมนตรีมาจนถึงวันนี้ พี่น้องหลายคนมักจะพูดกับผมเสมอครับว่า ผมเป็นคนไม่ค่อยแสดงความรู้สึกอะไรมากมายนัก ผมพยายามทำอย่างนั้น เพราะผมเคยพูด ตั้งแต่วันแรกที่เป็นนายกรัฐมนตรี ว่าผมมีหน้าที่ทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างนั้น เย็นลง แต่ที่คุณสุเทพบอกว่าไม่กล้าถามผม และดูสีหน้าผมแล้วเนี่ย ผมต้องสารภาพ คืนนั้นเป็นคืนที่ผมร้องไห้อยู่นานมากครับ”

จากตัวอย่าง (2) นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะย้ำคำว่า “ทุกข์” และ “ร้องไห้” บรรยายถึงความรู้สึกเป็นทุกข์ของตนที่เกิดขึ้นในช่วงเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง เป็นการจูงใจทางอารมณ์ของผู้ฟังในด้านอารมณ์สงสาร เพื่อขอความเห็นใจและความเข้าใจจากประชาชน และยังสื่อให้ผู้ฟังเห็นว่าการเป็นนายกรัฐมนตรีจะต้องพยายามควบคุมความรู้สึกของตนเอง

4.1.2 กลวิธีทางวจนปฏิบัติศาสตร์และวาทกรรม

ประกอบด้วยกลวิธีย่อย 7 กลวิธี คือ

1) การใช้วจนกรรม เป็นการใช้ภาษาที่ผู้ปราศรัยใช้เพื่อแสดงเจตนาบางอย่างกับผู้ฟัง ให้กระทำการที่ผู้ปราศรัยต้องการ นั่นคือ ผู้ปราศรัยมีความประสงค์ให้ผู้ฟังลงคะแนนเสียงให้แก่ตน และพรรคของตน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบวจนกรรมที่ผู้ปราศรัยใช้เพื่อโน้มน้าวชักจูงใจให้ผู้ฟังคล้อยตาม ได้แก่ วจนกรรมขอร้อง วจนกรรมขอขอบคุณ วจนกรรมยืนยัน วจนกรรมเสนอตัวทำงาน วจนกรรมสัญญา และ วจนกรรมเตือน ดังตัวอย่าง (3) การใช้วจนกรรมขอร้องของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ณ ศาลากลางจังหวัดนนทบุรี

ตัวอย่าง

(3) “...ดิฉันมีความตั้งใจและความจริงใจในการที่จะทุ่มเททำงานรับใช้พี่น้องประชาชนค่ะ เราครอบครัวชินวัตรมีความผูกพันกับพี่น้องเป็นเวลานาน ดังนั้นดิฉันไม่สามารถจะนั่งอยู่เฉยได้ขอเข้ามาทำงานรับใช้พี่น้องค่ะ ไม่ทราบว่ามีโอกาสผู้หญิงคนนี้ไหมคะ”

จากตัวอย่าง (3) นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรใช้วัจนกรรมขอร้องให้ผู้ฟังให้โอกาสตนซึ่งเป็นเพศหญิงเข้ามาทำงานทางการเมืองเพื่อรับใช้ประชาชนโดยใช้การถามว่า "ให้โอกาสผู้หญิงคนใหม่"

2) การใช้อุปลักษณ์ เป็นวิธีการนำคำไปใช้ในเชิงเปรียบเทียบ โดยผู้ปราศรัยนำรูปภาษาที่อ้างถึงสิ่งหนึ่งมาใช้เปรียบเทียบกับอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายไม่ตรงตามตัวอักษรเป็นความหมายที่แฝงไว้โดยนัย ซึ่งในการนำคำมาเปรียบเทียบกับกันนี้สะท้อนให้เห็นความคิดของผู้ปราศรัย ซึ่งทั้งผู้ปราศรัยและผู้ฟังต่างจำเป็นต้องมีความรู้ร่วมกันทางภาษาและสังคมวัฒนธรรมจึงจะสามารถตีความและเข้าใจความหมายที่ผู้ฟังต้องการสื่อได้ โดยรูปภาษาที่พบในการปราศรัยหาเสียงของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะพบว่า มีการใช้สิ่งที่เป็นรูปธรรมมาอธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมเพื่อช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่ผู้ปราศรัยต้องการสื่อได้ง่ายขึ้น เพราะเกิดภาพและเกิดความรู้สึกร่วมกัน ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่พบ ได้แก่ "สงคราม" "สะพาน" "ดับไฟ" "ถอนพิษ" "ตัวประกัน" และ "การต่อสู้" ดังตัวอย่าง (4) การใช้อุปลักษณ์ของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ณ แยกราชประสงค์ หน้าลานห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่าง

(4) "...ผมอยากจะบอกตรงนี้ครับ โอกาสนี้เป็นโอกาสที่ดีที่สุด ที่เราจะถอนพิษทักษิณออกจากประเทศไทย"

จากตัวอย่าง (4) นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ใช้คำว่า "ถอนพิษ" เพื่อเปรียบกับการกำจัดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยที่เกิดจากการกระทำของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้แก่ การมีส่วนทำให้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรง การไม่ต้องการปฏิบัติตามกฎหมาย การที่กลุ่มเสื้อแดงข่มขู่ประชาชน และการทำให้ประชาชนเสี่ยงชีวิตเพื่อตนเอง

3) การแสดงหลักฐาน เป็นกลวิธีที่ผู้ปราศรัยใช้เพื่อนำเสนอหลักฐานหรือข้อมูลต่างๆ ประกอบการปราศรัยเพื่อสนับสนุนประเด็นของตน ทั้งยังช่วยให้ความรู้แก่ผู้ฟังและเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปราศรัย ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่งในการโน้มน้าวใจ โดยพบกลวิธีการแสดงหลักฐาน 4 ประเภท คือ การยกตัวอย่าง การใช้สถิติ การอ้างอิง และการใช้คำพูดของคนอื่น ดังตัวอย่าง (5) การอ้างอิงบุคคลอื่นของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ณ จังหวัดนครราชสีมา

ตัวอย่าง

(5) “...พี่ชาย นายทักซิณเคยสอนว่า นักการเมืองต้องรักประชาชนนะ ต้องมีความรัก และความจริงใจกับพี่น้องประชาชนใช่ไหมคะ ...ประชาชนออกจากสีหน้าและแววตา รวมถึงรอยยิ้มด้วยใช่ไหมคะ ไม่ทราบว่าพ่อแม่พี่น้องจะให้โอกาสผู้หญิงคนนี้ไหมคะ พี่ชายเคยบอกว่า และท่านก็ฝากมาบอกว่า วันนี้ท่านยังระลึกถึงและนึกถึงบุญคุณของพี่น้องชาวโคราชที่เคยเลือกท่านสมัยไทยรักไทยค่ะ และประวัติศาสตร์วันนี้จะกลับมาอีกทีสำหรับน้องสาวคนเล็กของนายทักซิณ ชินวัตร..รู้สึกได้ใช่ไหมคะ”

จากตัวอย่าง (5) นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรอ้างถึงคำสอนของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยการระบุนามสัมพันธ์ ตำแหน่ง และชื่อ และสื่อให้ผู้ฟังรับรู้ ว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร สำนักบุญคุณที่ผู้ฟังเคยเลือกสมัยพรรคไทยรักไทย และพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จะสำนักบุญคุณหากผู้ฟังเลือกนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรซึ่งเป็นน้องสาวของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

4) การเปรียบเทียบความแตกต่าง เป็นกลวิธีที่ผู้ปราศรัยใช้เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแนวคิดและนโยบายของตนเองหรือพรรคกับพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้าม หรือเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเหตุการณ์หนึ่งกับอีกเหตุการณ์หนึ่ง การแสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างผู้ปราศรัยใช้การแสดงตัวเลข สถิติต่างๆ ซึ่งเป็นตัวเลขที่แสดงจำนวนเงิน จำนวนคน จำนวนวันหรือจำนวนปี เพื่อชี้แจงให้เห็นความแตกต่างหรือความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งเกิดจากผลการปฏิบัติงานของผู้ปราศรัยและพรรค เพื่อสื่อให้ผู้ฟังเห็นว่า เป็นผลงานที่นายกย่อง และการเปรียบเทียบความแตกต่างสังเกตได้จากการใช้คำเชื่อมแสดงการกล่าวแย้ง ได้แก่ “แต่” หรือคำกริยาหรือกลุ่มคำที่แสดงความตรงข้าม ได้แก่ “กลับ” “ไม่เหมือนกัน” หรือคำบอกเวลาที่ตรงข้ามกัน ได้แก่ “สมัยก่อน” “วันนี้” ดังตัวอย่าง (6) การเปรียบเทียบความแตกต่างของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ณ ลานพระบรมรูปทรงม้า กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่าง

(6) “...นโยบายใดที่ดี อย่างไฟฟ้าฟรีเค้าเริ่มไว้ แต่เป็นนโยบายชั่วคราว เราก็คิดจนสามารถเปลี่ยนเป็นนโยบายถาวรได้ครับ พี่น้องครับ เสียดยว่า เขาไม่คิดเหมือนเรา ที่น่าเป็นห่วง ในขณะที่ เราเดินหน้าช่วยพี่น้องประชาชน โครงการที่พลิกฟื้นชีวิตเกษตรกรทั้งประเทศ อย่างประกันรายได้ พรรคเพื่อไทยกลับประกาศยกเลิกถ้าได้เป็นรัฐบาล พี่น้องกรุงเทพ อาจจะรู้สึกละครับ แต่ผมว่า เวทีที่อุดร ที่อุบล ที่นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ นครราชสีมา สุโขทัย เชียงใหม่ ระยอง ไม่มีใครยอมหรือครับ”

จากตัวอย่าง (6) จะเห็นได้ว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เปรียบเทียบความแตกต่างในการให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคประชาธิปัตย์กับพรรคเพื่อไทย ได้แก่ โครงการประกันรายได้เกษตรกรที่พรรคเพื่อไทยประกาศยกเลิกเมื่อเป็นรัฐบาล โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะสื่อกับผู้ฟังว่าพรรคเพื่อไทย "คิดไม่เหมือนเรา" ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวคิดเกี่ยวกับนโยบายพรรคที่แตกต่างกัน

5) การใช้คำถามย้อนกลับ เป็นกลวิธีที่ผู้ปราศรัยใช้การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นผู้ฟังให้เกิดความตระหนัก และโน้มน้าวให้ผู้ฟังได้คิดไตร่ตรอง โดยผู้ปราศรัยอาจตั้งคำถามหลังจากกล่าวประเด็นหรือก่อนกล่าวประเด็นต่อไป เพื่อชี้้นำให้ผู้ฟังเห็นเจตนาที่แฝงอยู่ในคำถามนั้นๆ ดังตัวอย่าง (7) การใช้คำถามย้อนกลับของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ณ วงเวียนใหญ่ กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่าง

(7) “...พรรคการเมืองนี้เห็นไม่ตรงกันมาโดยตลอด หาเสียงมีคนชอบมีคนไม่ชอบ แต่เราก็อธิว่า ใครจะมาหาเสียงพบปะต้องเปิดโอกาสให้เขาทำ ไม่ชอบเดินหนีกี่ได้ ไม่ชอบอย่างดียกพูดกันดีๆ ใช้เหตุให้ผลกันก็ได้ แต่ถ้าเรอบอกว่า ไม่ชอบกันต้องไปก่อวุ่นกัน บ้านเมืองจะอยู่กันอย่างไรร”

จากตัวอย่าง (7) จะเห็นได้ว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะใช้คำถามย้อนกลับให้ผู้ฟังคิดไตร่ตรองเกี่ยวกับการให้สิทธิเสรีภาพในการหาเสียงของพรรคการเมือง และการรับฟังและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันของแต่ละพรรคการเมือง

6) การนำเสนอความเท่าเทียมทางเพศ เป็นกลวิธีที่ผู้ปราศรัยใช้ลักษณะทางเพศสภาพหญิงเพื่อเรียกร้องความเท่าเทียมกันในบทบาททางการเมืองของชายและหญิง ได้แก่ คำว่า “อ่อนแอ” “ผู้หญิง” และ “พลังสตรี” ดังตัวอย่าง (8) การนำเสนอภาพความเป็นหญิงของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ในวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ณ สวนลุมพินี กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่าง

(8) “...หลายคนบอกว่า ในสถานการณ์อย่างนี้ ผู้หญิงมักจะเป็นเพศที่อ่อนแอ แล้วจะทำงานแก้ไขการเมืองได้หรือเปล่านั้น แม้ร่างกายดิฉันจะอ่อนแอ แต่นักการเมืองที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย แต่จิตใจของดิฉันนั้น พร้อมที่จะรับการพิสูจน์ค่ะ”

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรปฏิเสธคำนิยามที่ว่าเมืองเป็นพื้นที่ของผู้ชาย และแม่ผู้หญิงถูกมองว่าเป็นเพศที่อ่อนแอก็เป็นเพียงความอ่อนแอทางร่างกายเท่านั้น โดยยืนยันความเป็นผู้หญิงที่มีจิตใจเข้มแข็งพร้อมที่จะทำงานทางการเมือง สื่อให้ผู้ฟังเห็นว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรสามารถปฏิบัติงานได้เช่นเดียวกันและเท่าเทียมกันกับผู้ชาย

7) การใช้รูปประโยคเงื่อนไข เป็นกลวิธีที่ผู้ปราศรัยใช้รูปประโยคที่ประกอบด้วยส่วนที่เป็นเงื่อนไขและส่วนที่เป็นผลตามมา เพื่อสื่อให้ผู้ฟังเห็นผลดีผลเสียจากการปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้ปราศรัยเสนอเป็นการชี้ให้ผู้ฟังเห็นภาพของเหตุและผลชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่งที่ใช้ในการชักจูงใจผู้ฟัง พบการใช้คำว่า “ถ้า” ตามด้วยประโยคแสดงเงื่อนไข และส่วนที่เป็นผล ดังตัวอย่าง (9) การสร้างเงื่อนไขของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2554 ณ แยกราชประสงค์ หน้าลานห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่าง

(9) “...ผมจึงบอกได้อย่างเดียวว่า ถ้าพี่น้องให้ผม 4 ปี นั่นคือ ผมต้องเอาชีวิตการเมืองของผมเป็นเดิมพัน ที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างให้บ้านเมืองเดินหน้าสมานบาดแผลที่เกิดขึ้น และทำให้ประเทศไทยเติบโตก้าวหน้ายิ่งใหญ่ต่อไปให้ได้ ผมจะไม่มีโอกาสสมายืนขอกับพี่น้องอย่างนี้อีก เพราะฉะนั้นครั้งนี้ คือ สิ่งที่ผมจะทุ่มเทที่สุดในชีวิตทางการเมืองของผม”

จากตัวอย่าง (9) จะเห็นได้ว่านายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะใช้รูปประโยคเงื่อนไขให้ผู้ฟังตัดสินใจเลือกตนเองเป็นนายกรัฐมนตรีเป็นสมัยที่ 2 ได้แก่ ประโยคเงื่อนไข “ถ้าพี่น้องให้ผม 4 ปี” และประโยคที่แสดงผลตามมา คือ “ผมต้องเอาชีวิตการเมืองของผมเป็นเดิมพัน ที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างให้บ้านเมืองเดินหน้าสมานบาดแผลที่เกิดขึ้น และทำให้ประเทศไทยเติบโตก้าวหน้ายิ่งใหญ่ต่อไปให้ได้ ผมจะไม่มีโอกาสสมายืนขอกับพี่น้องอย่างนี้อีก” โดยชี้ให้เห็นผลดีหากเลือกตนเองเป็นนายกรัฐมนตรีที่จะทำงานด้วยความทุ่มเทเพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ

5. สรุปและอภิปรายผล

5.1 ความเหมือนและความต่างในการใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งระหว่างนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรกับนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

จากผลการศึกษาพบความคล้ายคลึงกันในการเลือกใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ยกเว้นกลวิธีการนำเสนอความเท่าเทียมทางเพศที่ไม่พบการใช้ในปราศรัยของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยพบความแตกต่างกันในด้านปริมาณการใช้แต่ละกลวิธี ซึ่งส่งผลให้อันดับของแต่ละกลวิธีที่นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวช

ชาชีวะใช้มีความแตกต่างกัน โดยอันดับนั้นมีนัยสำคัญเนื่องจากมีผลต่อการตีความตัวบทและบทพูด เช่น การเลือกหัวข้อหรือกลวิธีต่างๆ ให้เหมาะสมกับบริบทเพื่อที่จะสามารถโน้มน้าวชักจูงใจผู้ฟัง ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบอันดับในการเลือกใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

อันดับที่	กลวิธีการโน้มน้าวใจ			
	น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร	ร้อยละ	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	ร้อยละ
1	การใช้คำศัพท์แสดงความเป็นพวกเดียวกัน	¹ 58.66	การใช้คำศัพท์แสดงความเป็นพวกเดียวกัน	¹ 55.79
2	การใช้วัจนกรรมสัญญา	² 13.57	การใช้คำพูดของคนอื่น	² 9.62
3	การใช้วัจนกรรมขอร้อง	³ 5.32	การอ้างอิง	³ 4.57
4	การอ้างอิง	⁴ 5.13	การใช้คำถามย้อนกลับ	⁴ 4.08
5	การนำเสนอความเท่าเทียมทางเพศ	⁵ 3.85	การใช้วัจนกรรมยืนยัน การใช้วัจนกรรมสัญญา	⁵ 3.75 ⁵ 3.75
6	การใช้คำศัพท์แสดงความเคารพยกย่อง	2.84	การยกตัวอย่าง	2.94
7	การยกตัวอย่าง	2.29	การใช้รูปประโยคเงื่อนไข	2.77
8	การใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกยินดี	1.83	การใช้อุปลักษณ์	2.45
9	การใช้วัจนกรรมขอบคุณ	1.19	การใช้สถิติ	1.96
10	การใช้วัจนกรรมยืนยัน การใช้วัจนกรรมเสนอตัวทำงาน	1.01 1.01	การใช้วัจนกรรมเตือน	1.79
11	การใช้อุปลักษณ์ การใช้วัจนกรรมเตือน	0.73 0.73	การใช้วัจนกรรมขอบคุณ	1.63
12	การใช้คำพูดของคนอื่น	0.55	การเปรียบเทียบความแตกต่าง	1.31
13	การใช้คำถามย้อนกลับ	0.46	การใช้วัจนกรรมขอร้อง	1.14
14	การเปรียบเทียบความแตกต่าง การใช้สถิติ	0.27 0.27	การใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกเป็นทุกข์	0.98
15	การใช้รูปประโยคเงื่อนไข	0.18	การใช้วัจนกรรมเสนอตัวทำงาน	0.65
16	การใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกเป็นทุกข์	0.09	การใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกยินดี	0.49
17			การใช้คำศัพท์แสดงความเคารพยกย่อง	0.33
18			การนำเสนอความเท่าเทียมทางเพศ	0

จากตาราง 1 เมื่อพิจารณาในประเภทย่อยของกลวิธีการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียง ของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พบว่านางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เลือกใช้กลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความเป็นพวกเดียวกันในปริมาณมากที่สุด เนื่องมาจากกลวิธีนี้จะช่วยให้ผู้ฟังรู้สึกว่าคุณปราศรัยให้ความสำคัญแก่ตนเอง นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรใช้คำเรียกผู้ฟังเปรียบเสมือนบุคคลในครอบครัว ใช้คำเรียกญาติร่วมกับกลุ่มคำที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน และใช้คำภาษาถิ่นเพื่อสื่อถึงความเป็นกลุ่มเดียวกัน นอกจากนี้ ในการปราศรัยหาเสียงจำเป็นต้องใช้คำเรียกผู้ฟังที่แสดงความเป็นพวกเดียวกัน เพื่อเร้าให้ผู้ฟังสนใจและติดตามฟังการปราศรัย และยังช่วยชักจูงใจผู้ฟังให้ยอมรับและคล้อยตามผู้ปราศรัยอีกด้วย

สำหรับกลวิธีย่อยที่พบการใช้ในปริมาณมากเป็นอันดับที่ 2 คือ กลวิธีการใช้จักรกรรมสัญญา เนื่องมาจากนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเป็นผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนใหม่ ไม่เคยทำงานการเมืองจึงสร้างความเชื่อมั่นและสร้างความหวังให้กับผู้ฟังโดยให้คำมั่นสัญญาเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการจะทำให้ผู้ฟังและสิ่งที่ได้กล่าวไว้กับผู้ฟัง ส่วนกลวิธีย่อยที่พบการใช้เป็นอันดับที่ 3 คือ กลวิธีการใช้วัจนกรรมขอร้อง เนื่องมาจากนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรยังไม่มีประสบการณ์ทางการเมืองจึงใช้วัจนกรรมขอร้องในปริมาณมากเพื่อขอโอกาสในการทำงานทางการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรได้ใช้ความเป็นเพศหญิงขอโอกาสทำงานในฐานะผู้หญิง และขอร้องให้ผู้ฟังเลือกตนและพรรคเข้ามาทำงานเป็นรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาให้ประชาชน กลวิธีย่อยที่พบการใช้เป็นอันดับที่ 4 คือ กลวิธีการอ้างอิง เนื่องมาจากนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรไม่มีประสบการณ์ทางการเมือง ไม่เคยทำงานบริหารระบบราชการมาก่อน จึงสร้างความเชื่อถือให้แก่ผู้ฟังโดยการอ้างอิงบุคคลอื่นที่เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของผู้ฟัง และอ้างอิงสถาบันต่างๆ ประกอบประเด็นที่ตนหยิบยกขึ้นมา เพื่อช่วยให้มีน้ำหนักมากขึ้น กลวิธีย่อยที่พบเป็นอันดับที่ 5 คือ กลวิธีการนำเสนอความเท่าเทียมทางเพศ เนื่องมาจากนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเป็นผู้หญิงคนแรกที่เสนอตัวเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของประเทศไทยจึงเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศในการทำงานทางการเมือง โดยเรียกร้องให้ผู้ฟังเปิดโอกาสให้เพศหญิงได้มีสิทธิและโอกาสในการทำงานทางการเมืองเช่นเดียวกับเพศชาย

ส่วนกลวิธีย่อยที่พบการใช้ในปริมาณน้อย 5 อันดับสุดท้าย ได้แก่ กลวิธีการใช้คำถามย้อนกลับ กลวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่าง กลวิธีการใช้สถิติ กลวิธีการใช้รูปประโยคเงื่อนไข และกลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกเป็นทุกข์ ตามลำดับ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรใช้กลวิธีการใช้คำถามย้อนกลับเพื่อถามย้อนกลับกับฝ่ายตรงข้ามโดยให้ผู้ฟังได้คิด และตระหนักเกี่ยวกับประเด็นที่ถาม โดยพบว่า มีการใช้คำถามย้อนกลับในปริมาณน้อยในช่วงแรก อย่างไรก็ตามในช่วงสุดท้ายของการปราศรัย พบว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรใช้คำถามย้อนกลับเพิ่มมากขึ้น แต่ปริมาณยังคงไม่มากนัก สำหรับกลวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างและกลวิธีการใช้สถิติที่

พบส่วนใหญ่ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรใช้เพื่อเปรียบเทียบประเด็นด้านผลการดำเนินงานของรัฐบาลไทยรักไทยในอดีตกับผลการดำเนินงานของรัฐบาลหลังการปฏิวัติเท่านั้น จึงมีปริมาณการใช้ค่อนข้างน้อย ส่วนกลวิธีการใช้รูปประโยคเงื่อนไข พบการใช้เพียงสองครั้ง ซึ่งนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรใช้ในประเด็นเงื่อนไขเกี่ยวกับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรเท่านั้น และกลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกเป็นทุกข์ พบการใช้เพียงครั้งเดียวโดยแสดงถึงความทุกข์เกี่ยวกับข้อกล่าวหาประเด็นความจงรักภักดีต่อชาติและพระมหากษัตริย์ อาจกล่าวได้ว่า การที่นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ไม่มีประสบการณ์ทางการเมืองส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจผู้ฟังเป็นอย่างมาก เนื่องจากนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเลือกใช้กลวิธีการใช้วัจนกรรมสัญญา และวัจนกรรมขอร้องในปริมาณมาก สำหรับผู้ที่ไม่เคยทำงานทางการเมือง ไม่มีอดีตทางการเมือง มักจะการใช้การสัญญาเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ฟัง และขอร้องผู้ฟังให้มอบโอกาสให้แก่ตนเองได้พิสูจน์ฝีมือ นอกจากนี้ยังพบว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรใช้การอ้างอิงบุคคลอื่น คือ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ผู้เป็นพี่ชายในปริมาณมาก เพื่อถ่ายโอนความไว้วางใจและการยอมรับจากผู้ฟังมีต่อ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรมาที่ตนเอง ทั้งนี้ไม่พบการกล่าวถึงคุณสมบัติของการเป็นผู้นำและผลการดำเนินงานของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรในกลวิธีเหล่านี้

ส่วนกลวิธีการโน้มน้าวใจที่พบมากที่สุดในการปราศรัยหาเสียงของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ คือ กลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความเป็นพวกเดียวกัน รองลงมา คือ กลวิธีการใช้คำพูดของคนอื่น กลวิธีการอ้างอิง กลวิธีการใช้คำถามย้อนกลับ และกลวิธีการใช้วัจนกรรมยืนยันและกลวิธีการใช้วัจนกรรมสัญญา ตามลำดับ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเลือกใช้กลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความเป็นพวกเดียวกันในปริมาณมากที่สุดเป็นอันดับแรกเช่นเดียวกับนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร แต่ไม่พบการใช้คำภาษาถิ่น เหตุผลเนื่องมาจากข้อมูลในการศึกษาของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเป็นการปราศรัยในกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น จึงไม่ปรากฏการใช้ภาษาถิ่น

สำหรับกลวิธีย่อยที่พบการใช้ในปริมาณมากเป็นอันดับที่ 2 คือ กลวิธีการใช้คำพูดของคนอื่น เนื่องมาจากการใช้คำพูดของคนอื่นในการชูประเด็นด้านคุณสมบัติความเป็นผู้นำ ความสำเร็จจากผลการทำงาน และความพยายามในการจัดการปัญหาความรุนแรงทางการเมืองของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะและพรรคแทนที่จะใช้คำพูดของตนเอง ทำให้ดูไม่เป็นการอวดอ้างหรือยกตนเองจนเกินไป และยังช่วยสร้างน้ำหนักและความน่าเชื่อถือให้กับประเด็นที่พูดได้อีกด้วย ส่วนกลวิธีย่อยที่พบการใช้เป็นอันดับที่ 3 คือ กลวิธีการอ้างอิง เนื่องมาจากการอ้างอิงเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะใช้เพื่อสนับสนุนแนวนโยบายของพรรคเพื่อให้ประชาชนเห็นว่าเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์กับประชาชนและนโยบายของพรรคได้รับการยอมรับจากบุคคลและสถาบันที่น่าเชื่อถือซึ่งถือว่าการแสดงหลักฐานอย่างหนึ่งที่จะช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ฟังมากยิ่งขึ้น สำหรับกลวิธีย่อยที่พบการใช้เป็นอันดับที่ 4 คือ กลวิธีการใช้คำถามย้อนกลับ เนื่องมาจากการใช้คำถามเพื่อให้ผู้ฟังเกิดการตระหนัก คิด และไตร่ตรองเกี่ยวกับปัญหา เหตุการณ์ความรุนแรงใน

อดีต เพื่อเรียกร้องขอความเป็นธรรมจากประชาชนรวมทั้งเป็นการชี้ให้ผู้ฟังเห็นเจตนาของฝ่ายตรงข้ามที่ไม่มีเจตนาในการที่จะทำสิ่งที่เป็ประโยชน์ให้กับผู้ฟังอย่างแท้จริง โดยจากข้อมูลพบว่าเป็นการใช้คำถามย้อนกลับกับฝ่ายตรงข้ามโดยกระตุ้นให้ผู้ฟังตระหนัก ในขณะเดียวกันก็แฝงการตำหนิหรือโจมตีฝ่ายตรงข้ามเช่นกัน และกลวิธีย่อยที่พบการใช้เป็นอันดับที่ 5 คือ กลวิธีการใช้วัจนกรรมยืนยันและการใช้วัจนกรรมสัญญาในปริมาณที่เท่ากัน เนื่องมาจากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะพยายามสร้างความมั่นใจและให้คำมั่นแก่ผู้ฟัง ในการที่จะแก้ไขปัญหาและปฏิบัติตามนโยบายที่ได้สัญญาไว้กับผู้ฟังและยืนยันว่านโยบายสามารถปฏิบัติได้จริง รวมทั้ง ยืนยันและสัญญาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในด้านคุณสมบัติของตนเองที่มีคุณธรรม ทุม่ทำงานและไม่คดโกง นอกจากนี้ ยังยืนยันถึงความรู้สึกเป็นทุกข์ของผู้ปราชัยในช่วงเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองอีกด้วย

ส่วนกลวิธีการยกตัวอย่าง และกลวิธีการใช้รูปประโยคเงื่อนไขพบในอันดับที่ 6 และอันดับที่ 7 เนื่องมาจากกลวิธีการยกตัวอย่างเป็นหนึ่งใน การแสดงหลักฐานด้านผลการทำงานของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะและพรรคซึ่งนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะได้แสดงหลักฐานโดยใช้หลากหลายกลวิธีด้วยกัน ปริมาณการใช้กลวิธีการยกตัวอย่างจึงน้อยกว่าการแสดงหลักฐานด้วยกลวิธีอื่น อย่างไรก็ตาม พบการใช้กลวิธีการยกตัวอย่างในปริมาณมากจากการปราศรัยหาเสียงที่ลานพระบรมรูปทรงม้า ซึ่งพบว่านายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเน้นการยกตัวอย่างจริง โดยนำประชาชนที่ได้รับผลประโยชน์จากนโยบายของพรรคมาขึ้นเวทีประกอบการยกตัวอย่างด้วย ส่วนกลวิธีการใช้รูปประโยคเงื่อนไข พบการใช้ในปริมาณมากใกล้เคียงกับกลวิธีการยกตัวอย่าง ทั้งนี้พบว่านายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเลือกใช้ในตอนท้ายของการปราศรัย โดยกล่าวในลักษณะสรุปประเด็นของการปราศรัยในแต่ละครั้งเพื่อให้ผู้ฟังตัดสินใจและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตนเสนอต่อผู้ฟัง โดยพบการใช้รูปประโยคเงื่อนไขหลายประโยคซ้ำ ๆ กัน จึงพบการใช้ในปริมาณมาก แต่เนื่องจากการคัดเลือกข้อมูลเพียง 3 ครั้ง และเป็นการกล่าวสรุปประเด็นในช่วงท้ายการปราศรัย ดังนั้น ปริมาณความถี่ในการใช้ถึงแม้จะมากแต่ก็ยังน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลวิธีอื่น

กลวิธีย่อยที่พบการใช้ในปริมาณน้อย 5 อันดับสุดท้าย ได้แก่ กลวิธีการใช้วัจนกรรมขอร้อง กลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกเป็นทุกข์ กลวิธีการใช้วัจนกรรมเสนอตัวทำงาน กลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกยินดี และกลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความเคารพยกย่อง จากการศึกษาพบว่า กลวิธีการใช้วัจนกรรมขอร้องของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะใช้เพื่อขอให้ประชาชนเลือกตน สมาชิกพรรคและพรรคของตน ส่วนกลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกเป็นทุกข์และกลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกยินดีที่พบในปริมาณน้อยมาก เนื่องมาจากในสังคมไทย เพศชายโดยเฉพาะผู้นำถูกปลูกฝังให้เก็บความรู้สึก นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะจึงใช้ภาษาที่แสดงความรู้สึกน้อย อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า มีการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกเป็นทุกข์หลายครั้งในการปราศรัยที่แยกราชประสงค์ หน้าลานห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์ เพื่อให้ประชาชนรับรู้ถึง

ความรู้สึกของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะกับเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองที่ผ่านมา ส่วนกลวิธีการใช้วัจนกรรมเสนอตัวทำงาน ที่พบการใช้น้อย เป็นไปได้ว่า มีการใช้กลวิธีด้านอื่นเพื่อสื่อเจตนาที่จะทำงานแก้ไขปัญหประชาชนมากอยู่แล้ว ประกอบกับข้อมูลที่คัดเลือกมาจากการปราศรัยเพียง 3 ครั้งเท่านั้น ดังนั้น การใช้วัจนกรรมเสนอตัวทำงานจึงพบน้อยและไม่ใช้กลวิธีหลักที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเลือกใช้ และกลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความเคารพยกย่องซึ่งเป็นการใช้คำสรรพนามแทนผู้ฟังและการใช้คำกริยาเพื่อบอกกล่าวที่แสดงถึงการยกย่องและความสุภาพพบการใช้ในปริมาณน้อย เป็นไปได้ว่า ผู้ฟังส่วนใหญ่ซึ่งคาดว่าจะเป็นผู้สนับสนุนนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะและได้รู้จักคุ้นเคยผ่านสื่อ ผ่านการปราศรัยหาเสียง และการลงพื้นที่มาเป็นอย่างดีแล้ว นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะจึงใช้กลวิธีนี้ในปริมาณน้อย โดยอาจใช้กลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความเป็นพวกเดียวกันแทนมากกว่า

5.2 องค์ประกอบทางบริบทที่มีผลต่อความเหมือนและความต่างในการใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

เหตุผลของการที่ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจในการปราศรัยในปริมาณที่แตกต่างกัน และบางกลวิธีไม่พบการใช้ เนื่องมาจากบริบทที่แตกต่างกันของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งองค์ประกอบทางบริบทที่มีลักษณะเด่นและมีอิทธิพลต่อการผลิตและการตีความตัวบทและบทพูดของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้แก่ ผู้มีส่วนร่วมและฉาก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 ผู้มีส่วนร่วม

หมายถึง ผู้ปราศรัย คือ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งต่างมีปัจจัยที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นความน่าเชื่อถือ อำนาจทางสังคม บทบาทในสังคม สัมพันธภาพกับผู้รับสาร อายุ และเพศของผู้ส่งสาร ซึ่งมีความสอดคล้องกับแวน ไดค์ (van Dijk, 1997 อ้างถึงใน อรรถธรณ์ บิลันธนโอวาท, 2546, น. 64) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้มีส่วนร่วมในบริบท ได้แก่ เพศ อายุ ชนชั้นทางสังคม การศึกษา ตำแหน่งทางสังคม เชื้อชาติ บทบาททางสังคม และความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น เพื่อนหรือศัตรู มีอำนาจหรือไร้อำนาจ ครอบครองหรือถูกครอบครอง มีอิทธิพลต่อการผลิตหรือการตีความของตัวบทและบทพูด โดยความแตกต่างที่พบอย่างชัดเจนของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้แก่ เพศ และสถานภาพทางสังคม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) เพศ

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเป็นผู้หญิงคนแรกที่ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย โดยได้นำเสนอตัวตนด้วยภาพของผู้หญิงเก่งที่มีประสบการณ์ด้านธุรกิจและมีความสุภาพอ่อนน้อมเป็นกันเอง และพบจากการใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อชักจูงใจผู้ฟัง ได้แก่ การใช้คำศัพท์แสดงความเคารพยกย่องผู้ฟัง เพื่อสื่อถึงความนอบน้อมต่อผู้ฟัง พบการใช้คำสรรพนามเรียกตนเองด้วยชื่อเล่น เนื่องจากในสังคมไทยผู้หญิงนิยมเรียกชื่อเล่นแทนตนเอง เพื่อสร้างความสนิทสนมและเป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิมา เอี่ยมมานนท์ (2539) ที่ศึกษาการใช้ภาษาในคำปราศรัยหาเสียงที่พบว่า การใช้ถ้อยคำสำนวนแสดงความสำคัญของผู้ฟัง แสดงการเคารพยกย่อง ความเป็นพวกเดียวกัน เป็นการใช้ภาษาเพื่อชักจูงใจผู้ฟัง และยังพบการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกยินดีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ฟังสนับสนุนและให้กำลังใจ ซึ่งผู้หญิงเป็นเพศที่มักแสดงความรู้สึกมากกว่าผู้ชาย นอกจากนี้ ยังพบการเรียกร้องความเท่าเทียมในบทบาททางการเมืองระหว่างหญิงกับชายผ่านกลวิธีการนำเสนอความเท่าเทียมทางเพศและผ่านนโยบายพรรค โดยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรสื่อให้ผู้ฟังทราบว่า ผู้หญิงสามารถทำงานการเมืองได้เหมือนกันกับผู้ชาย ทั้งนี้ แม้นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรจะเรียกร้องความเท่าเทียมทางการเมือง แต่ในขณะเดียวกันกลับใช้ความเป็นเพศหญิงที่อ่อนแอแสดงการขอร้องอ้อนวอนขอการยอมรับและขอโอกาสให้ผู้หญิงได้ทำงานทางการเมือง

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นสมัยที่ 2 ได้นำเสนอตัวตนด้วยภาพของผู้ชายที่มีคุณสมบัติพร้อมที่จะเป็นผู้นำสอดคล้องกับหลักการโน้มน้าวใจของอริสโตเติล (อรรถรณ ปิลันธน์โอวาท, 2537, น. 10-11) ที่กล่าวว่า บุคลิกของผู้พูดถือว่าเป็นวิธีการที่มีผลมากที่สุดในการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ โดยภาพความเป็นผู้นำที่เห็นได้ชัดจากการปราศรัยในครั้งนี้ คือ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะได้แสดงให้เห็นว่าตนเองเป็นผู้ที่มีคุณธรรม รักความยุติธรรม ยึดมั่นความถูกต้อง ซื่อสัตย์ไม่คดโกง มีใจเมตตากรุณา มีความสุขุม ยับยั้งชั่งใจ อดทน อดกลั้น ทุ่มเททำงาน รักษาคำพูด และพูดจริงทำจริง ทั้งนี้ในงานวิจัยของจันทิมา เอี่ยมมานนท์ (2539, น. 53-54) ที่ศึกษาการใช้ภาษาในคำปราศรัยหาเสียงก็พบว่า ผู้ปราศรัยใช้ถ้อยคำสำนวนแสดงความน่าเชื่อถือ เช่น แสดงความน่าเชื่อถือในตัวผู้สมัครด้านอุปนิสัยและบุคลิกเพื่อโน้มน้าวชักจูงใจผู้ฟัง ซึ่งพบว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะสื่อให้เห็นถึงคุณสมบัติดังกล่าวเช่นกัน โดยสื่อผ่านการใช้กลวิธีต่างๆ ได้แก่ การใช้คำพูดของคนอื่น การอ้างอิง การใช้วจนกรณียินยัน และการใช้รูปประโยคเงื่อนไข ส่วนการใช้สรรพนามแทนตนเองนั้นพบการใช้คำว่า “ผม” เท่านั้น ไม่พบการเลือกชื่อเล่นเหมือนนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ส่วนการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกยินดีพบเพียง 3 ครั้ง เป็นไปได้ว่า ในสังคมไทยผู้ชายโดยเฉพาะผู้ที่เป็ผู้นำมักไม่ค่อยแสดงความรู้สึกมากนัก ไม่ว่าจะเป็นยินดีหรือทุกข์ นอกจากนี้ การใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกยินดีของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และ

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีความแตกต่างกัน คือ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรใช้เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการสนับสนุนจากผู้ฟัง ส่วนนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะใช้เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกยินดีที่เห็นประชาชนได้รับประโยชน์จากนโยบายพรรค กล่าวได้ว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเป็นคนใหม่ ยังไม่มีผลงานทางการเมืองจึงต้องขอกำลังใจและการสนับสนุน เพื่อที่จะมีแรงใจในการเริ่มทำงาน ส่วนนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เคยเป็นนายกรัฐมนตรีมาแล้ว และมีผลการทำงาน จึงสื่อให้ผู้ฟังเห็นว่า การดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จและตนรู้สึกยินดี

2) สถานภาพทางสังคม

นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเป็นผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีอันดับที่ 1 ของพรรคเพื่อไทย แต่ไม่มีประสบการณ์และประวัติทางการเมืองจึงไม่มีฐานเสียงของตนเอง ซึ่งพบว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ใช้กลวิธีการอ้างอิงบุคคลอื่น โดยบุคคลที่อ้างถึงในปริมาณมาก คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เพื่อถ่ายโอนและสร้างความไว้วางใจ การยอมรับและความน่าเชื่อถือที่ผู้ฟังมีต่อ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรมาที่นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ดังที่ ฌูพร พานโพธิ์ทอง (2549, น. 278-279) ได้กล่าวว่า กลวิธีการอ้างอิงเป็นการเอื้อยื้อบุคคลหรือสถาบันเพื่อเป็นหลักอ้างอิงช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเป็นผู้ที่ถูกเสนอตัวเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและเป็นผู้ปราศรัยหาเสียง นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรจึงมีสิทธิในการใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อโน้มน้าวใจ โดยการใช้อำนาจขอร้องเพื่อให้ผู้ฟังสนับสนุน ให้กำลังใจ และลงคะแนนเสียงให้ตนโดยปราศจากการคุกคาม ดังที่ แวน ไคค์ (van Dijk, 1997 อ้างถึงใน อรรถพรณ์ ปิลันธน์โอวาท, 2546, น. 66) ได้กล่าวถึงการใช้อำนาจโน้มน้าวใจไว้ว่า เป็นการใช้อำนาจในการควบคุมจิตใจผู้อื่นโดยวิธีการขอร้องหรือการแนะนำผู้อื่นให้กระทำตามสิ่งที่ผู้มีอำนาจต้องการโดยปราศจากการคุกคาม ซึ่งเป็นการใช้อำนาจในลักษณะที่นุ่มนวลแทนการออกคำสั่ง

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเป็นผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีอันดับที่ 1 และเป็นหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นอดีตนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ผู้มีประสบการณ์การทำงานมานานถึง 20 ปี และมีฐานเสียงที่สนับสนุนตนเอง จึงพบการใช้กลวิธีทางภาษาที่แสดงถึงการมีสิทธิในการใช้อำนาจ สอดคล้องกับการใช้หน้าที่ทางกลยุทธ์ของวาทกรรมการเมืองดังที่ ชิลตันและแชฟเนอร์ (Chilton & Schäffner, 1997 อ้างถึงใน อรรถพรณ์ ปิลันธน์โอวาท, 2546, น.107-108) เสนอเกี่ยวกับกลยุทธ์ที่เรียกว่า การบังคับ (Coercion) ซึ่งคนมักไม่ค่อยสังเกตหรือเห็นได้ไม่ชัด เช่น การต้องตอบคำถาม การต้องตอบสนองต่อคำขอร้อง เป็นต้น ซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นการใช้อำนาจสั่งให้ปฏิบัติ อย่างเช่น การใช้อำนาจขอร้อง นอกจากนี้ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะยังใช้กลวิธีที่สอดคล้องกับหน้าที่ทางกลยุทธ์ของวาทกรรมในด้านการทำให้ชอบธรรม (Legitimization) ได้แก่ การโน้มน้าวใจประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงผ่านกลวิธีการใช้อำนาจขอร้อง วาทกรรมยืนยัน

เกี่ยวกับนโยบายของพรรคที่สามารถปฏิบัติได้จริง กลวิธีการใช้คำพูดคนอื่นเพื่อแสดงถึงผลการทำงาน และคุณสมบัติความเป็นผู้นำ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังพบการใช้กลวิธีการแสดงหลักฐานเพื่อนำเสนอภาพทางบวกของตนเองและพรรค ส่วนหน้าที่ทางกลยุทธ์ของวาทกรรมในด้านการทำให้ไม่ชอบธรรม (Delegitimization) ได้แก่ กลวิธีการใช้คำถามย้อนกลับ กลวิธีการใช้รูปประโยคเงื่อนไข กลวิธีการใช้อุปลักษณ์ และกลวิธีการเปรียบเทียบความแตกต่าง ที่สื่อถึงการเสนอภาพในทางลบของฝ่ายตรงข้าม ตัวอย่างเช่น กลวิธีการใช้คำถามย้อนกลับ “...พรรคการเมืองนี้จะเห็นไม่ตรงกันมาโดยตลอด หากเสียงมีคนชอบมีคนไม่ชอบ แต่เราก็คือว่า ใครจะมาหาเสียงพบปะต้องเปิดโอกาสให้เขาทำ ไม่ชอบเดินหนีก็ได้ ไม่ชอบอย่างดียิ่งก็พูดกันดีๆ ใช้เหตุให้ผลกันก็ได้ แต่ถ้าเราบอกว่า ไม่ชอบกันต้องไปก่อวุ่นกัน บ้านเมืองจะอยู่กันอย่างไร” ซึ่งแสดงให้เห็นภาพลบของฝ่ายตรงข้ามที่ไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพในการปราศรัยหาเสียงของตน

5.2.2 ฉาก

ฉาก ในที่นี้ หมายถึง สถานการณ์ทางสังคมในด้านระยะเวลาและสถานที่ในการจัดการปราศรัยซึ่งเป็นที่สาธารณะและจัดขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยความแตกต่างทางองค์ประกอบของบริบทที่พบในการปราศรัยของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งมีผลต่อการผลิตและตีความตัวบทและบทพูด ได้แก่ ระยะเวลาและสถานที่ซึ่งมีการจัดการปราศรัยที่กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ระยะเวลา เวลาที่ใช้ในการปราศรัยแต่ละครั้งมีผลต่อการกำหนดหัวข้อบทพูด

ระยะเวลาในการปราศรัยหาเสียงแต่ละครั้งจากข้อมูลการปราศรัยหาเสียงที่คัดเลือกมาของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เฉลี่ยเป็นเวลาประมาณ 16 นาที เนื่องจากนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเป็นผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ ไม่มีประสบการณ์ทางการเมืองเลย จึงใช้เวลาในการปราศรัยน้อยและกระชับ

ส่วนระยะเวลาในการปราศรัยหาเสียงแต่ละครั้งจากข้อมูลการปราศรัยหาเสียงที่คัดเลือกมาของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เฉลี่ยเป็นเวลาประมาณ 59 นาที เนื่องจากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะมีประสบการณ์ทางการเมืองมาเป็นเวลานาน และยังเป็นอดีตนายกรัฐมนตรีในรัฐบาลที่ผ่านมาซึ่งอยู่ในช่วงเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จึงใช้เวลาในการปราศรัยมากกว่านางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

2) สถานที่ เป็นส่วนหนึ่งของฉากหรือสถานการณ์ทางสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกหัวข้อ เนื้อหาและแบบแผนของการปราศรัย จากการศึกษาข้อมูลผู้วิจัยแบ่งสถานที่ในการปราศรัยออกเป็น 3 ส่วนคือ กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด

จากข้อมูลการปราศรัยของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร พบการปราศรัยในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัด ซึ่งพบว่าหัวข้อในการปราศรัยคล้ายคลึงกัน ได้แก่ 1) หัวข้อการแนะนำตัวและสร้างความคุ้นเคย และ 2) หัวข้อการเสนอแนวนโยบายการพัฒนาประเทศ และการแก้ไขปัญหาให้ประชาชนด้านต่างๆ ของพรรค แต่พบความแตกต่าง ด้านเนื้อหาในการปราศรัย ดังนี้

ด้านเนื้อหา คือ สิ่งที่นางสาวยิ่งลักษณ์ได้สื่อสารกับประชาชน โดยพบว่า ในการปราศรัยที่กรุงเทพมหานครนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเน้นนำเสนอเนื้อหาแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนปริมณฑลพบการแนะนำตัวในฐานะน้องสาวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร การอ้างถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร การนำเสนอแนวนโยบายในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของแต่ละพื้นที่โดยใช้วัจนกรรมสัญญา และการแนะนำผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละพื้นที่ สำหรับเนื้อหาในต่างจังหวัดเน้นการแนะนำตัวในฐานะน้องสาวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร การอ้างถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร การกล่าวถึงสาเหตุที่เข้ามาทำงานการเมือง การสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของแต่ละจังหวัด ประสบการณ์ด้านบริหารธุรกิจ การกล่าวถึงปัญหาของแต่ละท้องถิ่นผ่านการเสนอแนวนโยบาย โดยนำเสนอแนวนโยบายใหม่พร้อมกับแนวนโยบายเดิมสมัยรัฐบาลไทยรักไทยกลับมา และนอกจากนี้ยังพบการใช้คำภาษาถิ่นเพื่อสร้างความเป็นพวกเดียวกัน ดังที่สุดาดวงเกิดโมฬี (2537, น. 86) กล่าวถึงการปราศรัยหาเสียงในต่างจังหวัดว่า "...จะมีความแตกต่างจากการปราศรัยหาเสียงในกรุงเทพ ซึ่งอาจมีการนำภาษาถิ่นมาใช้ในการปราศรัย ส่วนเนื้อหาของการปราศรัยในต่างจังหวัดอาจเกี่ยวเนื่องกับปัญหาของท้องถิ่นนั้นๆ เป็นส่วนใหญ่" นอกจากนี้ ยังพบเนื้อหาเกี่ยวกับความล้มเหลวของการบริหารบ้านเมืองด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลหลังเหตุการณ์ปฏิวัติวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 พร้อมเสนอแนวทางแก้ไขในการปราศรัยทุกสถานที่ ส่วนเนื้อหาที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดในการปราศรัยในต่างจังหวัดและกรุงเทพมหานคร คือ ในต่างจังหวัดมีการอ้างถึงและใช้คำพูดของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในปริมาณมาก เมื่อเปรียบเทียบกับปราศรัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบปริมาณน้อยมากต่อการปราศรัยในแต่ละครั้ง ส่วนปริมณฑลมีการอ้างถึงพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เพียงหนึ่งหรือสองครั้งหรือไม่พบการอ้างถึงเลยต่อการปราศรัยหนึ่งครั้ง

ส่วนการปราศรัยของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ถึงแม้จะเป็นการปราศรัยที่กรุงเทพมหานครเท่านั้น แต่พบความแตกต่างในการเลือกหัวข้อ เนื้อหาและแบบแผนการปราศรัยในแต่ละสถานที่ หัวข้อในการปราศรัย ได้แก่ การแถลงนโยบายพรรค การแสดงผลการทำงาน การชี้แจงเกี่ยวกับประเด็นสินค้าราคาแพง และเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง

ด้านเนื้อหา คือ สิ่งที่นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะได้สื่อสารกับประชาชน โดยเนื้อหาในการปราศรัยหาเสียงที่วงเวียนใหญ่ เน้นแถลงนโยบายโดยใช้กลวิธีเปรียบเทียบความแตกต่างของ

นโยบายกับพรรคฝ่ายตรงข้าม แสดงผลการดำเนินงานโดยใช้สถิติและการใช้คำพูดของคนอื่น การใช้วัจน-กรรมยืนยันคุณสมบัติของตนเอง ส่วนการปราศรัยหาเสียงที่ราชประสงค์ ลานหน้าห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์ ซึ่งเป็นสถานที่ใจกลางเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง พบการเลือกหัวข้อที่แตกต่างออกไป คือ การไม่แถลงนโยบาย การสร้างให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกเห็นใจ การใช้วัจนกรรมเตือน แนะนำเกี่ยวกับฝ่ายตรงข้าม และการเน้นย้ำอุดมการณ์ของพรรค ส่วนการปราศรัยหาเสียงที่ลานพระบรมรูปทรงม้า ได้แก่ การแสดงหลักฐานโดยยกตัวอย่างจริงของผู้ที่ได้รับประโยชน์จากนโยบายพรรคขึ้นมานบนเวที

นอกจากการสรุปและอภิปรายผลเกี่ยวกับการเลือกใช้หัวข้อและเนื้อหาของการปราศรัยตามกรอบองค์ประกอบของบริบทของแวน ไดค์แล้ว ผู้วิจัยยังพบว่า การปราศรัยหาเสียงของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรและนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะมีแบบแผนที่สอดคล้องกับการศึกษาของสมบัติ จันทรวงศ์ (2530, น.102-171) ที่มุ่งศึกษาแบบแผนและเนื้อหาของการปราศรัยหาเสียงใน “การเมืองเรื่องเลือกตั้ง ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต พ.ศ. 2528” โดยสมบัติ จันทรวงศ์ได้แบ่งเนื้อหาของการปราศรัยหาเสียงออกเป็น 7 ส่วนสำคัญ ได้แก่ 1) การพูดเพื่อให้ข่าวสาร 2) การแนะนำวิธีการใช้สิทธิ 3) การพูดเพื่อจูงใจ 4) การโจมตี 5) การกล่าวแก้ 6) การพูดเพื่อให้สนุก 7) การใช้คำขวัญ

จากการวิเคราะห์แบบแผนและเนื้อหาของการปราศรัยของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรพบว่า

- 1) การพูดเพื่อให้ข่าวสาร พบการแจ้งวันเวลาในการไปเลือกตั้ง
- 2) การแนะนำวิธีการใช้สิทธิ พบการแนะนำวิธีการลงคะแนนเสียงสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีรายชื่อ คือ บัตรสีเขียว และสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบแบ่งเขต คือ บัตรสีชมพู ดังตัวอย่าง “... มีบัตรให้กาสองใบนะคะ ใบที่หนึ่งสีเขียวต้องเบอร์อะไรคะ สีเขียวเบอร์หนึ่งได้ป่ะด้วยนะคะ อยู่ในเบอร์หนึ่งนะ สีชมพูได้ส.ส. เขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์”
- 3) การพูดเพื่อจูงใจ พบการยกย่องผู้สมัครของพรรคเพื่อไทยแต่ละพื้นที่ ยกย่องบุคคลต่างๆ ในพรรค ย้ำภาพลักษณ์ของพรรคไทยรักไทยซึ่งเป็นชื่อเดิมของพรรคเพื่อไทยในด้านการทำงานด้วยความรวดเร็ว และผลงานของพรรคที่ผ่านมา โดยใช้กลวิธีการใช้วัจนกรรมเสนอตัวทำงาน วัจนกรรมยืนยัน การอ้างอิง การใช้สถิติ และการเปรียบเทียบความแตกต่าง นอกจากนี้ ยังพบว่านางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรมุ่งนำเสนอนโยบายที่สอดคล้องกับผู้ฟังแต่ละกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มฐานเสียงของพรรคที่อยู่ในปริมณฑลบางจังหวัด ภาคเหนือและภาคอีสาน เช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแท็กซี่ กลุ่มสตรี กลุ่มผู้ประกอบการ และกลุ่มเยาวชน เป็นต้น และกลุ่มที่ไม่ใช่ฐานเสียงของพรรคที่ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร เช่น กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มวัยทำงาน เป็นต้น ผ่านการใช้กล

วิธีการใช้วัจนกรรมสัญญา วัจนกรรมขอร้อง วัจนกรรมเตือน วัจนกรรมเสนอตัวทำงาน วัจนกรรมยืนยัน การใช้สถิติ และการนำเสนอความเท่าเทียมทางเพศ

4) การโจมตี พบเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ได้แก่ สินค้าราคาแพง การผูกขาดทางการตลาด ประชาชนยากจนและไม่มีความสุข

5) การกล่าวแก้ พบการปกป้องตนเองเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินการตามนโยบายของพรรคที่ได้ประกาศต่อประชาชน และข้อกล่าวหาเกี่ยวกับความไม่จงรักภักดีต่อประเทศชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์ ผ่านการใช้กลวิธีการใช้คำพูดของคนอื่น การใช้วัจนกรรมยืนยัน และวัจนกรรมสัญญา

6) การพูดเพื่อให้สนุก พบการสร้างความคุ้นเคยและสร้างความสนุกสนานกับผู้ฟัง โดยการขอให้ผู้ฟังส่งเสียงให้กำลังใจจากผู้ฟังฝั่งซ้าย ฝั่งขวา เสียงผู้ฟังหญิงและชาย และพบการพูดเพื่อให้สนุกร่วมกับการใช้กลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความเป็นพวกเดียวกันและการใช้คำศัพท์แสดงความรู้สึกยินดี

7) การใช้คำขวัญ พบการใช้คำขวัญในปริมาณน้อย ได้แก่ “คิดใหม่ ทำใหม่” “ทักษิณช่วยคิด ยิ่งลักษณ์ขอทำ” และ “ไม่คิดแก้แค้นแต่จะแก้ไข”

ส่วนจากการวิเคราะห์แบบแผนและเนื้อหาของการปราศรัยของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พบว่า

1) การพูดเพื่อให้ข่าวสาร พบการให้ความรู้เรื่องสิทธิเสรีภาพในการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมือง และการแจ้งวันเวลาในการไปเลือกตั้ง

2) การแนะนำวิธีการใช้สิทธิ์ พบการขอร้องให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

3) การพูดเพื่อจูงใจ พบการกล่าวยกย่องผู้สมัครและบุคคลต่างๆ ในพรรค และย้ำภาพลักษณ์ของพรรคที่ยึดมั่นในความถูกต้อง ความซื่อสัตย์ไม่คิดโกง ความอดทนอดกลั้น และความเป็นประชาธิปไตย โดยพบว่ามุ่งนำเสนอนโยบายเพื่อเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในสมัยเป็นรัฐบาลและนโยบายอื่นๆ ผ่านกลวิธีการใช้วัจนกรรมยืนยัน วัจนกรรมสัญญา วัจนกรรมเสนอตัวทำงาน การยกตัวอย่าง การใช้สถิติ การอ้างอิง การใช้คำพูดคนอื่นและการเปรียบเทียบความแตกต่าง

4) การโจมตี พบการโจมตีบุคคลต่างๆ และพรรคฝ่ายตรงข้าม โดยระบุชื่อของบุคคล กลุ่มและพรรคที่โจมตี นอกจากนี้ ยังพบการโจมตีนโยบายของพรรคฝ่ายตรงข้าม ผ่านกลวิธีการใช้วัจนกรรมเตือน การใช้อุปลักษณ์ การใช้คำพูดคนอื่น การเปรียบเทียบความแตกต่าง การใช้คำถามย้อนกลับ และการใช้รูปประโยคเงื่อนไข

5) การกล่าวแก้ พบการกล่าวปกป้องเกี่ยวกับการบริหารงานด้านเศรษฐกิจ การจัดการกับเหตุการณ์รุนแรงทางการเมือง ผลสำรวจเกี่ยวกับคะแนนเสียงในช่วงการหาเสียง

เลือกตั้ง และนโยบายของพรรค ผ่านกลวิธีการใช้วัจนกรรมยืนยัน การยกตัวอย่าง การใช้สถิติ การใช้คำพูดบุคคลอื่น การเปรียบเทียบความแตกต่าง และการใช้คำถามย้อนกลับ

6) การพูดเพื่อให้สนุก พบการพูดในลักษณะประชดประชันเพื่อให้เกิดความขบขัน ดังตัวอย่าง "...ผมเนี่ยยังขอบคุณโพลอยู่อย่างนึง เพราะขนาดแพ้เนี่ย ผมไปไหนเนี่ย แก้มก็จะช้ำแฉะ อยู่แล้ว" และ "...คุณกรณ์ก็ถามตัวแทนพรรคเพื่อไทยว่า สรุปลัทธิเงินนี้หามาจากไหน เขาตอบว่า เงินเขาจะมาจากอากาศ ผมก็ยืนสูดอากาศอยู่เนี่ย ยังไม่รวยขึ้นสักทีหนึ่ง"

7) การใช้คำขวัญ ไม่พบการใช้คำขวัญในการปราศรัยของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาแบบแผนและเนื้อหาของ การปราศรัยหาเสียงของพรรค ประชาธิปัตย์ของสมบัติ จันทรวงศ์ (2530, น. 170) ที่กล่าวว่า พรรคประชาธิปัตย์ไม่มีการย้าใน ด้านการใช้คำขวัญเลย อาจเพราะเห็นว่าคำขวัญไม่ใช่ส่วนที่ช่วยในการสร้างความนิยมขึ้นได้

กล่าวโดยสรุป จากผลการศึกษาการโน้มน้าวใจในการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พบความคล้ายคลึงกันในการใช้กลวิธีการ โน้มน้าวใจเพื่อสื่อถึงการสร้างความหมาย การแสดงตัวตนของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และนาย อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ การกำหนดตัวตนและบทบาทของผู้ฟังในฐานะพวกเดียวกันที่มีบทบาททาง การเมือง คือ สนับสนุนและลงคะแนนเสียงให้นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร/นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และพรรค

ส่วนความแตกต่างกันในการใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะขึ้นอยู่กับบริบทด้านเพศ สถานภาพทางสังคม ระยะเวลาและสถานที่ใน การปราศรัย ซึ่งสื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การใช้อำนาจทางการเมือง และ อุดมการณ์ที่แฝงเร้นอยู่ในรูปภาษา

5.3 ข้อสังเกตจากการเลือกใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจกับเพศของผู้ปราศรัย

จากการศึกษาข้อมูลพบว่าเพศของผู้ปราศรัยมีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีในการโน้มน้าวใจ เพศหญิงมีการเลือกใช้กลวิธีที่สอดคล้องตรงความเป็นผู้หญิงร่วมด้วย ได้แก่ กลวิธีการใช้คำศัพท์ แสดงความรู้สึกยินดีเพื่อขอกำลังใจจากผู้ฟัง ซึ่งโดยปกติแล้วเพศหญิงมักแสดงความรู้สึกมากกว่า เพศชาย นอกจากนี้ ยังพบการเลือกใช้กลวิธีการใช้วัจนกรรมขอร้องในปริมาณมากกว่าเพศชาย เนื่องจากการขอร้องของเพศหญิงแสดงถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน อ่อนโยนอ่อนหวาน สุภาพ น่า เห็นใจ ในขณะที่การขอร้องของเพศชายพบน้อยกว่า เนื่องจากเพศชายถูกคาดหวังจากสังคมว่า ต้องมีความเข้มแข็ง การขอร้องมากเกินไปอาจทำให้ดูเหมือนเป็นคนอ่อนแอ และยังพบว่าในการ ปราศรัยทางการเมืองนั้นมีการเลือกใช้กลวิธีการนำเสนอความเท่าเทียมทางเพศเพื่อเรียกร้องและ เพิ่มบทบาททางการเมืองให้กับผู้หญิงอีกด้วย

ส่วนเพศชาย พบว่า มีการเลือกใช้กลวิธีที่แสดงถึงความมั่นใจ ความหนักแน่น มีการแสดงหลักฐานและเหตุผลประกอบ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ฟัง ได้แก่ การเลือกใช้กลวิธีการใช้คำถามย้อนกลับ กลวิธีแสดงหลักฐาน เช่น การใช้คำพูดของคนอื่น การอ้างอิง เป็นต้น หรือ กลวิธีการใช้วัจนกรรม เช่น วัจนกรรมยืนยัน เป็นต้น ซึ่งการที่เพศชายเลือกใช้กลวิธีดังกล่าว สรุปได้ว่า เนื่องจากเพศชายถูกสังคมหล่อหลอมให้แสดงภาวะความเป็นผู้นำ ด้วยการใช้เหตุผล มีความอดทน เข้มแข็ง มีความสามารถ และมีความหนักแน่นมั่นคง ส่วนการใช้กลวิธีการใช้คำถามย้อนกลับนั้น ไม่ใช่เพียงเพื่อให้ผู้ฟังได้คิด ตระหนักและไตร่ตรองเท่านั้น แต่ยังเป็นการสื่อถึงการใช้อำนาจของผู้พูดที่สามารถใช้คำถามย้อนกลับกับฝ่ายตรงข้าม โดยพบว่าเพศชายได้ใช้อำนาจนี้มากกว่าเพศหญิง

นอกจากนี้ ยังพบว่า ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ต่างก็เลือกใช้กลวิธีการใช้คำศัพท์แสดงความสำคัญของผู้ฟัง การใช้วัจนกรรมขอบคุณ และการแสดงหลักฐาน ซึ่งสรุปได้ว่า กลวิธีเหล่านี้เป็นกลวิธีพื้นฐานในการปราศรัยหาเสียงเพื่อชักจูงใจให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถือ คล้อยตามและลงคะแนนเสียงให้ในที่สุด

อย่างไรก็ตาม ข้อสังเกตนี้เกิดจากการสังเกตผู้ปราศรัยเพศหญิงที่ไม่มีประสบการณ์ทางการเมืองกับผู้ปราศรัยเพศชายที่มีประสบการณ์ทางการเมืองมานานและเคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ดังนั้น ข้อสังเกตผู้ปราศรัยเพศหญิงที่มีประสบการณ์ทางการเมืองมานานกับเพศชายที่มีประสบการณ์ทางการเมืองมานานหรือมีประสบการณ์ทางการเมืองน้อยอาจมีความแตกต่างไปจากข้อสังเกตในงานวิจัยนี้.

เอกสารอ้างอิง

- จันทิมา เอี่ยมมานนท์. (2539). *การใช้ภาษาในคำปราศรัยหาเสียง*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา เอี่ยมมานนท์. (2549). *การศึกษาวาทกรรมเกี่ยวกับผู้ติดเชื่อเอดส์ในสังคมไทยตามแนวปฏิบัติพันธวิเคราะห*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชมพูนุช สุขศรีมั่งมี. (2546). *การเปรียบเทียบกลยุทธ์การณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของนายสมัคร สุนทรเวชกับนางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ ปี พ.ศ.2543*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการปกครอง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2549). *โฆษณาตัวเองอย่างไรให้น่าเชื่อถือ?: กลวิธีทางภาษาในการโฆษณาตัวเองของนักการเมืองไทยจากมุมมองวัจนปฏิบัติศาสตร์*. ใน กฤษดาารณ

- หงส์ลดารมภ์ และจันทิมา เอี่ยมานนท์ (บก.). มองสังคมผ่านวาทกรรม. (น. 269-291).
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปาจริย์ อ่อนสอาด. (2536-2537, ตุลาคม – มกราคม). โน้มน้าวใจอย่างไรจึงได้ผล. *วารสารสุทธิ
ปริทัศน์*, 8 (23), 48-52.
- สมบัติ จันทรวงศ์. (2530). การเมืองเรื่องเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต พ.ศ. 2528.
กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2554). สรุปข้อมูลสถิติการใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. 3
กรกฎาคม 2554. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2554 จาก
<http://www.ect.go.th/newweb/th/election/index4.php>
- สุดาตวง เกิดโมฬี. (2537). การศึกษาการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตามแนวชาติพันธุ์
วรรณนาแห่งการสื่อสาร: กรณีศึกษาผู้สมัครพรรคพลังธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหา
บัณฑิต, สาขาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2544). ภาษาศาสตร์สังคม (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรรรณ ปิลันธน์โอวาท. (2546). กรอบวาทกรรมวิเคราะห์กับกรณีศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: โรง
พิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรรรณ ปิลันธน์โอวาท. (2537). วาทะสำคัญของไทยและการวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- อรรรรณ ปิลันธน์โอวาท. (2554). การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chilton, P. and Schäffner, C. (1997). Discourse and Politics. In van Dijk, T.A. (Ed.).
Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction. vol.2. (pp. 206-230). London:
Sage.
- van Dijk, T.A. (1997). Discourse as Interaction in Society. In van Dijk, T.A. (Ed.).
Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction. vol.2. (pp. 1-37). London:
Sage.